

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ
Кафедра теоретического и славянского литературоведения

САГИРОВА Илона Сергеевна

**ЗАГАДКИ В ПАРЕМИОЛОГИЧЕСКОМ ФОНДЕ БЕЛОРУССКОГО И
РУССКОГО НАРОДОВ: СЕМАНТИКА, МЕТАФОРИЧЕСКОЕ
МОДЕЛИРОВАНИЕ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук, доцент
Т.А. Морозова

Допущена к защите

«29» мая 2024 г.

Заведующий кафедрой Морозова

кандидат филологических наук, доцент Т. А. Морозова

Минск, 2024

Аннотация

Сагирова Илона Сергеевна

Название дипломной работы: «Загадки в паремиологическом фонде белорусского и русского народов: семантика, метафорическое моделирование».

Структура и объем дипломной работы: работа включает в себя введение, три главы, заключение и список использованных источников; общий объем – 77 стр., 46 источников, 5 приложений.

Ключевые слова: фольклор, паремия, загадка, метафора, семантика, структурно-семантический анализ, метафорическое моделирование.

Текст реферата

Объект исследования – загадки русского и белорусского фольклора.

Предмет исследования – сходства и различия в организации русских и белорусских фольклорных загадок.

Цель работы – выявить структурно-семантические, семиотические и культурологические особенности русских и белорусских загадок на основе этнолингвистического компонента.

Методы исследования: сравнительно-исторический метод, историко-культурный метод, методы анализа и синтеза.

Полученные результаты и их новизна. В работе выявлена специфика загадок в жанровом поле паремий; проведен сравнительный структурно-семантический анализ загадок, зафиксированных в Смолевическом районе в 2021 году, с корпусом загадок, опубликованных в томе «Загадки» БНТ; выявлены основные принципы метафорического моделирования в русских и белорусских загадках; определена специфика русских и белорусских фольклорных загадок, выявлены сходства и различия в их организации. Научная новизна полученных результатов заключается в выявлении сходств и различий в организации русских и белорусских загадок, в получении новых количественных данных; во введении в научный контекст некоторых новых фольклорных единиц, до этого не зафиксированных в сборниках БНТ.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы: научные положения, содержащиеся в дипломной работе, обоснованы и аргументированы. Методологическая база имеет комплексный характер. Исследование проведено с учетом достижений белорусской и зарубежной фольклористики, что обеспечивает обоснованность выводов, сформулированных в дипломной работе.

Область возможного практического применения: материалы данного исследования могут быть использованы для дальнейшего изучения паремий, а также при написании рефератов и курсовых работ по фольклористике.

Анатацыя

Сагірава Ілона Сяргееўна.

Назва дыпломнай працы: «Загадкі ў парэміялагічным фондзе беларускага і рускага народаў: семантыка, метафарычнае мадэляванне».

Структура і аб'ём дыпломнай працы: праца ўключае ў сябе ўводзіны, тры главы, заключэнне і спіс выкарыстаных крыніц; агульны аб'ём – 77 стар., 45 крыніц, 5 дадаткаў.

Ключавыя словы: фальклор, парэмія, загадка, метафара, семантыка, структурна-семантычны аналіз, метафарычнае мадэляванне.

Тэкст рэферата

Аб'ект даследавання – загадкі рускага і беларускага фальклору.

Прадмет даследавання – падабенствы і адрозненні ў арганізацыі рускіх і беларускіх фальклорных загадак.

Мэта работы – выявіць структурна-семантычныя, семіятычныя і культуралагічныя асаблівасці рускіх і беларускіх загадак на аснове этналінгвістычнага кампаненту.

Метады даследавання: параўнальна-гістарычны метады, гісторыка-культурны метады, метады аналізу і сінтэзу.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. У рабоце выяўлена спецыфіка загадак у жанравым полі парэмій; праведзены параўнальны структурна-семантычны аналіз загадак, зафіксаваных у Смалявіцкім раёне ў 2021 годзе, з корпусам загадак, апублікаваных у томе «Загадкі» БНТ; выяўлены асноўныя прынцыпы метафарычнага мадэлявання ў рускіх і беларускіх загадках; вызначана спецыфіка рускіх і беларускіх фальклорных загадак, выяўлены падабенствы і адрозненні ў іх арганізацыі. Навуковая навізна атрыманых вынікаў заключаецца ў выяўленні падабенстваў і адрозненняў у арганізацыі рускіх і беларускіх загадак, у атрыманні новых колькасных даных; ва ўводзінах у навуковы кантэкст некаторых новых фальклорных адзінак, якія дагэтуль не зафіксаваныя ў зборніках БНТ.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы: навуковыя палажэнні, якія змяшчаюцца ў дыпломнай рабоце, абгрунтаваны і аргументаваны. Метадалагічная база мае комплексны характар. Даследаванне праведзена з улікам дасягненняў беларускай і замежнай фалькларыстыкі, што забяспечвае абгрунтаванасць высноў, сфармуляваных у дыпломнай рабоце.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: матэрыялы дадзенага даследавання могуць быць выкарыстаны для далейшага вывучэння парэмій, а таксама пры напісанні рэфератаў і курсавых работ па фалькларыстыцы.

Annotation

Sagirova Ilona Sergeevna

Title of the thesis: «Riddles in the paremiological fund of the Belarusian and Russian peoples: semantics, metaphorical modeling».

Structure and scope of the diploma work: the work includes an introduction, three chapters divided into sections, a conclusion and a list of sources used; total volume – 77 pages, 45 sources, 5 applications.

Keywords: folklore, paremia, riddle, metaphor, semantics, structural-semantic analysis, metaphorical modeling.

Summary text

The object of research is riddles of Russian and Belarusian folklore.

The subject of the study is the similarities and differences in the organization of Russian and Belarusian folklore riddles.

The purpose of this work is to identify structural-semantic, semiotic and cultural features of Russian and Belarusian riddles based on the ethnolinguistic component.

Methods of research: comparative historical method, historical and cultural method, methods of analysis and synthesis.

The results of the work and their novelty. The work reveals the specificity of riddles in the genre field of proverbs; a comparative structural and semantic analysis of the riddles recorded in the Smolevichi region in 2021 was carried out with the corpus of riddles published in the volume “Riddles” of the BNT; the basic principles of metaphorical modeling in Russian and Belarusian riddles have been identified; the specifics of Russian and Belarusian folklore riddles are determined, similarities and differences in their organization are revealed. The scientific novelty of the results obtained lies in identifying similarities and differences in the organization of Russian and Belarusian riddles, in obtaining new quantitative data; in the introduction into the scientific context of some new folklore units, previously not recorded in BNT collections. The area of possible practical application of the obtained results is their use in educational, scientific and managerial activities.

Authenticity of the materials and results of the diploma work. the scientific provisions contained in the thesis are reasonable and well-reasoned. The methodological basis is complex. The research was carried out taking into account the achievements of Belarusian and foreign folklore studies, which ensures the validity of the conclusions formulated in the thesis.

Recommendations on the usage: the materials of this study can be used for further study of proverbs, as well as when writing essays and coursework on folklore.